

УДК 645.4-053.2+74

ВИМОГИ ДО ДИЗАЙНУ УЧНІВСЬКИХ МЕБЛІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

БУЛГАКОВА Тетяна, КОСЕНКО Данило, ОСТАПИК Світлана
Київський національний університет технологій і дизайну, Україна
danylo.kosenko@gmail.com

Узагальнено стандартні та додаткові вимоги до проектування учнівських меблів в Україні в контексті реформи «Нова українська школа». Проведене опитування серед батьків школярів молодшого віку виявило значну увагу до стандартних вимог.

Ключові слова: *шкільні меблі, освітній простір, дизайн, навчальне обладнання, учнівський стіл.*

ВСТУП

Реформа загальної середньої освіти, що триває в Україні, передбачає не лише організаційно-педагогічні зміни, але також оновлення освітнього простору школи. Важливою складовою цього є нові підходи до дизайну учнівських меблів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Для визначення критеріїв дизайну освітнього простору в контексті освітньої реформи необхідно уточнити сучасні вимоги до учнівських меблів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Українські школи переважно забезпечуються меблями вітчизняного виробництва. Загальні вимоги до учнівських меблів визначаються чинними стандартами, зокрема європейським стандартом EN-1729. З початком у 2018 році освітньої реформи перелік стандартних вимог до учнівських меблів було доповнено. В Концепції освітньої реформи «Нова українська школа», як один з напрямків змін освітнього середовища школи, визначено: «Зміні підлягають фізичне просторово-предметне оточення, програми та засоби навчання» [4, с. 28]. Розкриваються окремі аспекти пропонованих змін, зокрема наголошується на необхідності урізноманітнення організації простору класу, впровадження мобільних меблів тощо. «Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи» конкретизують цю тезу, уточнюють вимоги до шкільних меблів, пропонують створення у класі навчальних осередків для індивідуальної та групової роботи [3]. Згідно з цими рекомендаціями, сучасні шкільні меблі повинні виготовлятися за чинними стандартами та відповідати таким вимогам, як ергономічність, безпечність, форма і розміри, міцність і стійкість, вага, колір, естетичність. Проте не всі ці вимоги є достатньо обґрунтованими [1]. Зокрема, столи з непрямокутними стільницями є

більш габаритними, що ускладнює меблювання навчальних приміщень на велику кількість учнів, одномісні столи є важкими для пересування учнями початкової школи тощо.

Починаючи з 2018 року українські виробники пропонують різноманітні види учнівських столів та стільців, розроблені на основі цих рекомендацій [2]. Зокрема, пропонуються меблі, що мають такі особливості дизайну (рис. 1):

- учнівські столи переважно одномісні;
- можливість зміни висоти стола та стільця (пропонуються не лише варіанти зміни висоти з використанням інструменту, але також з можливістю регулювання користувачем);
- столи зі стільницями у вигляді прямокутника, а також модульно-комбінаторні столи зі стільницями у формі трикутника, трапеції або п'ятикутника, також з вирізом переднього краю стільниці;
- можливість регулювати кут нахилу стільниці;
- додаткове обладнання столу: підставки для книги, стаканчики чи лотки для олівців, змінні лотки-ємності тощо.

Нами було проведено опитування батьків учнів початкової школи щодо їхнього ставлення до цих вимог. В проведеному опитуванні респондентами були батьки дітей віком від 6-ти до 10-ти років (6–7 р. – 31,1%, 7–8 р. – 17,8%, 8–9 р. – 33,3%, 9–10 р. – 17,8 %.), з них 37% дівчатка, 63% хлопчики. Серед опитаних лише 15% купували учнівський стіл до школи і 45% купували учнівський стіл для домашнього використання. Задоволені учнівським столом своєї дитини 69% опитаних, але 93% вважають, що на ринку є кращі столи, ніж в їхньої дитини. В той же час 60% опитаних вважають, що якість сучасних учнівських столів не поступається тій, яка була в період їхнього навчання.

Серед колористичних рішень для 89% опитаних прийнятними є світлі відтінки (бежевий, світло-зелений, жовтий, світло-блакитний), і лише 11% погоджуються, щоб учнівські столи були більш яскравих і насичених кольорів. Для 90% опитаних важливими є наявність додаткових елементів (тримача для книжки, підставка для канцелярських приладів).

Серед вимог до учнівських столів на перше місце батьки ставлять безпечність (96%), на другому місці є ергономічність (86%), на третьому – форма та розмір (80%), на четвертому – міцність, на п'ятому – естетичність, на шостому – ціна, на сьомому – вага, на восьмому – колір.

ВИСНОВКИ

Основні вимоги щодо дизайну учнівських меблів в контексті освітньої реформи розширено в порівнянні зі стандартними. Деякі з цих вимог викликають сумнів щодо доцільності чи можливості повноцінного втілення. Опитування батьків учнів показало, що серед вимог до учнівських меблів вони в першу чергу звертають увагу на безпечність, ергономічність, форму та розмір виробу, тобто стандартні вимоги.

Рис. 1. Види сучасних учнівських меблів українських виробників

ЛІТЕРАТУРА

1. Косенко Д. Ю. Освітній простір НУШ: рекомендації та реальні можливості. *Освітня політика: портал громадських експертів*. URL: <http://education-ua.org/ua/articles/1163-osvritnij-prostir-nush-rekomendatsiji-ta-realni-mozhливostyami>
2. Косенко Д. Ю. Учнівські меблі вітчизняних виробників: нові тенденції у дизайні. *Теорія та практика дизайну*. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, НАУ, 11 березня 2019 року). За ред. О. Т. Башти, О. П. Олійник, упоряд. Л. В. Обуховська. – Київ : НАУ, 2019. С. 58–59.
3. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи. Затверджено наказом МОН від 23.03.2018 №283.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ : МОН, 2016.

BULGAKOVA T., KOSENKO D., OSTAPYK S. REQUIREMENTS FOR THE CLASSROOM FURNITURE DESIGN IN THE LEARNING SPACES OF PRIMARY SCHOOL

The standard and additional requirements for designing classroom furniture in Ukraine in the context of the New Ukrainian School reform are generalized. A survey conducted among parents of primary school pupils showed considerable attention to the standard requirements.

Key words: school furniture, learning space, design, educational equipment, classroom desk.